

Nr 56.

Av herr **Hagård m. fl.**, om återupprättande av en fyraårig real-
linje vid högre allmänna läroverket i Borås.

Högre allmänna läroverket i Borås var ursprungligen utrustat med ett fyraårigt realgymnasium. Vid 1927 års riksdag bestämdes att läroverkets gymnasium skulle bestå av två linjer; dels en fyraårig latinlinje (nyinrättad), dels en treårig reallinje såsom ersättning för den fyraåriga, som dittills funnits.

I flera andra städer av ungefär Borås' storlek eller t. o. m. avsevärt mindre samhällen begåvades gymnasierna med tre linjer. Så var fallet med Jönköping, Halmstad, Örebro (sistnämnda stad senare utrustad jämväl med ett fullständigt flickläroverk), Vänersborg, Skara — för att nämna några näraliggande exempel.

Den nya gymnasiorganisationen innebar såtillvida en vinst för läroverksområdet att därigenom erhöles ett länge eftersträvat latینگymnasium, men den motsvarade icke förhoppningarna och anspråken i fråga om ett ändamålsenligt ordnande av det för denna bygd särskilt viktiga realgymnasiet.

Det är uppenbart, att det fyraåriga realgymnasiet har stora företräden framför det treåriga, då det medger en lugnare arbetstakt och därigenom — vilket icke är minst betydelsefullt — möjliggör en bättre grundläggning av solidare kunskaper. För vissa lärjungar, icke blott de kvinnliga, är dessutom den fyraåriga reallinjen utan tvekan att föredraga, då den icke så lätt som den treåriga leder till överansträngning.

Den bygd, det här närmast gäller, städerna Borås och Ulricehamn med den s. k. Sjuhäradsbygden, bildar som bekant en ur olika synpunkter naturligt enhet och ett ovanligt väl avgränsat läroverksområde om drygt 160 000 invånare. I detta område ingår en rad betydande industrisamhällen.

Med skäl kan Sjuhäradsbygden anses vara missgynnad i fråga om gymnasiorganisationen. Den ram, som ursprungligen angivits för gymnasiet i Borås, är för länge sedan sprängd. Detta framgår av följande siffror:

	Hela antalet lärjungar vid läroverket	Därav i gymnasiet	
		Latinlinjen	Reallinjen
1927	487	—	124
1940	701	99	92
1945	959	92	147
1947	923	78	147

Från och med höstterminen 1943 ha parallellavdelningar funnits i samtliga ringar av det treåriga realgymnasiet.

Chefen för ecklesiastikdepartementet har i åttonde huvudtiteln meddelat, att länsstyrelsen i Vänersborg med egen tillstyrkan överlämnat en framställning från stadsfullmäktige i Borås om utbyte av en av de befintliga treåriga realgymnasielinjerna mot en fyraårig. Skolöverstyrelsen har tillstyrkt framställningen och påpekat, att det visat sig, att det treåriga realgymnasiet huvudsakligen rekryterades från läroverkets egen realskola. Överstyrelsen funne det sannolikt, att de allra flesta av dessa elever skulle övergått till första ringen av ett fyraårigt realgymnasium, om sådant funnits. Vid ett bifall till framställningen kunde en avdelning av realskolans avslutningsklass indragas och en kostnadsminskning uppstå, första året med 1 100 kronor och vid fullt genomförd organisation med 2 800 kronor per år.

Departementschefen avstyrker emellertid förslaget under hänvisning till att en liknande framställning avslagits vid 1945 års riksdag, enär förslaget då ansågs kunna föregripa 1940 års skolutrednings väntade förslag till gymnasiets organisation. Detta skäl föreligger visserligen icke numera. I stället åberopas de överväganden, vilka beräknas komma till stånd, sedan 1946 års skolkommision slutfört sitt utredningsarbete.

Det torde böra påpekas, att önskemålen här avse ett av rikets allra största läroverk och att det i själva verket gäller återgång till en tidigare anordning. Ett bifall till framställningen kan enligt vårt förmenande icke utgöra några hinder för en blivande omorganisation av gymnasierna. Denna kommer givetvis att verkställas utan hinder av de skolformer, som redan finnas. I förevarande fall är anordningen ur organisationssynpunkt i och för sig av obetydlig omfattning men dess återverkningar för lärjungar och på undervisningsresultat äro desto mera av betydande räckvidd. Ser man förevarande spörsmål ur dylika synpunkter, är det svårt att förstå de invändningar, som förebragts. När därtill lägges, att förändringen bevisligen ur ekonomisk synpunkt medför en *besparing*, äro de gjorda erinringarna ännu svårare att förstå.

Under åberopande av vad sålunda blivit anført, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta återupprätta den tidigare nedlagda fyraåriga reallinjen vid högre allmänna läroverket i Borås från och med läsåret 1948—49, varvid en parallellavdelning av den treåriga reallinjen indragas.

Stockholm den 19 januari 1948.

Alarik Hagård.

Ragnar Sveningsson.

K. A. Ryberg.

Einar Andersson.